

Тисяча пройдисвітів

Гео Шкурупій

Лютий Норд-Ост завзято дмухав у ніс мого корабля, що поринав та виринау у шквалах сильної бурі. Я зібрав рішуче всі вітрила й обмотав їх навколо одної щогли мого корабля.

Через те, що на моїм кораблі була тільки одна щогла, а крім мене на ньому нікого не було, мені пощастило вчасно закінчити роботу, бо шквали бурі так гойдали мій корабель, що мені кожної хвилини здавалось, що я живим потраплю на небо, або мене прибоєм докотить до якогонебудь паркану.

Погода була найкепська, яку тільки міг вигадати песиміст найпоганішої марки. Я — загартований моряк, і то проклинав її, починаючи з Адама й Єви. Тепер мені самому було дивно, як я видважився вийти в одкрите море.

Було рівно десять годин, коли я вийшов з бухти Санта-Ресторано. Темінь була надзвичайна. Мабуть мої предки, що теж були хоробрі морці, ніколи не бачили такої темряви. Та що бачили! Тут рішуче нічого не можна було бачити. Я навіть не бачив носа свого корабля, як би старанно не косив очі.

Від нічого робити я почав виміри. Мені хотілось з'ясувати, чи потраплю я сьогодні до бухти Санта-Домо, куди й силкувався додержувати свій напрям. З моїх вирахунків я тепер заходився під шістдесятим градусом, а при такім непевним градієнді я не міг сказати ні да, ні ні.

Ітак, я знаходився під шістдесятим градусом.

Ви знаєте, що значить пити чистий спирт і запивати його водою? От якраз, я хочу з'ясувати, що це значить! Я вже дуже старий морець, але ще ніколи не бачив такої бурі в склянці води.

Ще мабуть ні один корабель не знаходився в такому катастрофічному становищі. Я вже казав, що мені здавалось, що я можу живим потрапити на небо. Згодьтесь, що такого телеологізму ще не траплялось ні з одним морцем. Навіть "Bateau ivre", корабель Артура-Рімбо* — ніколи не потрапляв у таке абсурдне становище. Хібащо якийнебудь корабель при геологічних катастрофах.

Мене несло якоюсь течією, повз далекі вогні невідомого міста, і я вже думав про смерть. Я, як водиться, вже згадував живих і померлих родичів і проклинав ту годину, коли я вийшов із затишної бухти Санта-Ресторано. Мені ввесь час доводилось вертіти кермою, повергаючи її на багато румбів. Я то боком ішов проти вітру, то під кутом 75 градусів, то повертаєм кермою й давав задній хід.

Тільки тепер я помітив надзвичайно цікаву річ. Мій звичайний парусний корабель цієї ночі, у цю негоду, навчився давати задній хід, наче добрий гвинтовий пароплав.

Це треба було занотувати в мої карабельні папери. Така чудернацька річ могла скоїтись тільки з таким ветераном, як я. Це треба було доконче довести до відома моїх нащадків. Не встиг я подумати, як почув одчайний рев.

Крізь туман, блимаючи кривавим сигнальним ліхтарем, на мене нісся з одчайним ревом пасажирський пароплав.

От тепер уже остаточно мали скінчитись усі мої пригоди.

Пароплав нісся прямо на мене. Я ввесь зіщулився, прижмурив очі й несвідомо повернув керму ще на останні румби.

Сильний шквал бурі виніс мене з-під самого носа пароплата.

Я чув, як дико зареготав на ньому шкіпер, і потім пароплав, як привід, зник у густому тумані.

Це все скойлося за якийнебудь момент, що уявився мені цілою вічністю. На цей раз мене врятувала буря, що від неї я міг так легко потрапити живим на небо, або бути принесеним прибоєм під якийнебудь паркан.

І я знову повернув на кілька румбів і пішов боком, потім повернувся кормою й дав задній хід.

Мій корабель чудесно слухався. Та й хіба міг бути поганим корабель у такого морця, як я.

Таким чином, мене несло якоюсь течією повз далекі ліхтарі невідомого міста, і я вже мав надію щасливо дістатись до бухти Санта-Домо.

Повторюю, я дуже хоробрий морець і страх ніколи не міг примусити мене хоч трохи обминати той шлях, що ним я бажав іти.

Мене дуже цікавило, чим може скінчитися буря в склянці води, і я сміливо посувався вперед.

"Може мене винесе на якийнебудь таємничий острів в оточення прекрасних сирен або ні німф", — думав я, і нічого не мав проти такої перспективи. Взагалі я пригадував дуже багато всяких можливостей, що їх завжди може вигадати людина, яка знаходиться під шістдесятим градусом, і що її кожний момент може підкинути шквал під який завгодно паркан, як незаконнонароджену дитину.

І так я посувався далі.

Туман оточував мене темною стіною з усіх боків. Шквали, що налітали, примушували мене клювати носом. Через деякий час я почув крізь туман крик:

— Хто йде? Не звертай!..

— Bateau ivre! — відповів я й повернув на кілька румбів.

Але той, хто питав, мабуть не знову французької мови й знову крикнув:

— Хто йде?

Я повернув ще на кілька румбів.

— Не звертай! — знову закричав голос, і я тепер побачив крізь туман кілька кораблів, що йшли на мене.

"Може вони хотять мене взяти на буксир", — подумав я. І в мене все перевернулося всередині від образій зневаженої гордості. Мене, сміливого морця, на буксир? Що це вони, сміються чи що! І я тепер рішуче звернув убік, показуючи їм, як я зневажливо ставлюся до їхньої пропозиції.

— Стій! — закричав сердито голос.

Це мене трохи здивувало, ѹ я раптом зрозумів, ѹ справа серйозніша. Це могли бути "янголи", ѹ могли спитати в мене корабельні документи. Дивна річ! Хіба сміливому морцеві потрібні документи? І я, добре клюнувши носом, розпустив усі вітрила й повернув назад.

— Стій! — закричав голос, і вибух рушниці на момент освітлив кривавий полум'ям густий туман. Постріл глухо охнув і куля дзикнула понад щоглою мого корабля.

Раптом із протилежного кінця із туману виринув ѵе один корабель і наткнувся на мене. Мій корабель трохи не перекинувся, ѹ я мимоволі зупинивсь. Мене зразу оточили з усіх боків, схопили за борт.

— Хто такий? — запитали з головного корабля.

— Людина! — відповів я.

Дивна річ! Хіба я не міг бути сміливий морець і тим більш людина без усяких документів. Це якісъ чужоземці або дурні! І я звик ходити без документів!

— Хто такий? Яка професія? — знову запитали в мене.

Тепер я рішив, ѹ це "янголи".

— Пірат? — сердито запитали мене.

Я клюнув носом. Було пізно. Темрява й буря реготали навколо нас. Тепер мені було все одно — я рішив, ѹ сьогодні мені не дістатись до бухти Санта-Домо.

— Ну, розберемо потім! — сказали з головного корабля. — Ходім...

Таким чином, мене взяли на абордаж.

Може, коли б я не був під шістдесятим градусом, цього зі мною не скoїлося б. Але, як відомо, шістдесятій градус завжди розохочує до всяких пригод. І тепер мені стало ще цікавіше, чим може скінчитись буря в склянці води.

Ми всі йшли в бухту Дель-Районо, де нас мали посадити в трюм, поки не з'ясують професії ваших осіб. Повторюю — наших осіб, бо до нас швидко приєдналися ще багато човнів та ботів, ѹ в них теж не було корабельних документів.

Перед самою бухтою Дель-Районо один із ботів, ѹ теж був узятий на абордаж, дав задній хід. Кілька пострілів глухо охнуло в тумані, але бот під прикриттям ночі втік. Очевидно, ѹ був пірат.

Я хоч і чесна людина, але теж рішив, ѹ при першім зручнім випадку теж дам задній хід і попрямую в бухту Санта-Домо.

Бо хто в наш вік не грішний!

Крім того, дрібний дощ уже промочив мене до кісток, але мені не було холодно, шістдесятій градус дуже добре мене зогрівав так, ѹ мені іноді доводилось скидати капелюха.

В бухту Дель-Районо ми вже дісталися без пригод, і там нас посадили в трюм.

Коли ми увіходили до трюму, там уже було декілька людей і нас зустріли реготом і глумом.

У трюмі було темно, ѹ коробці, і тільки в одному місці в стіні сріб ілюмінатор, але через те, ѹ надворі теж було темно, то навіть проблиску світла ніде не було, звичайно, не рахуючи цигарок, ѹ освітлювали червоним сяйвом носи ув'язнених,

Я, як старий ветеран, вже приблизно знайомий з такими пригодами, одразу розшукав зручну поліцію й розташувався на ній. Тепер я спокійно міг міркувати про те, чим могла скінчитися моя пригода.

— Товариші! — закричав якийсь голос у трюмі, — Пропоную записуватися в члени "Мильносмердильного заводу"! Я — перший агент цього активного товариства.

Швидко я почув, що завод на повнім ходу, і повернувся носом до стіни.

Трюм безупинно наповнювався все новими морцями, що знайшли собі цей несподіваний притулок у таку бурхливу ніч. Скоро вже ніде було сидіти. Всі поліці буди зайняті, на підлозі теж сиділи й лежали, частина ув'язнених стояла коло стінок.

— Мене піймали коло бухти Санта-Снаг'ого, — казав один ув'язнений, — я молився кишеням своїх єдиновірців. Тепер свобода сповідань і я мав право вважати за свого бога кишені дурнів, але сьогодні, мабуть, тиждень антирелігійної пропаганди й тому будь-яких віруючих заарештовують. Вас, товаришу, за якого бога заарештували? — звернувся він до ув'язненого, що сидів поруч із ними.

— Думають, що я дезертир! — муруго відповів той.

— Ну, а ви, хоч і дезертир, а все таки вірите в бога?

Той мовчав.

— Ну, наприклад, ви вірите, що коли добре помолитесь, то пригоди кінчаються щасливіше?

Всі ув'язнені почали прислухатись до цієї розмови. Сидіти або стояти в темряві помешкання було надто нудно.

— А знаєте, товариші, я сам на собі спробував все значення молитви: коли добре помолитись, то це допомагає!

— Еге, — відповів хтось з другого кутка трюму, — я теж раз дуже молився, коли денікінці прийняли мене за єврея. Я тоді голосно промолив увесь молитовник, а коли я прочитав "Богородицю", то навіть вразив своїх ворогів. Уявіть собі, допомогло!

— Молитва має велике значення! — сказав перший ув'язнений...

Ті, що стояли коло стінок і дверей, декілька хвилин тихо між собою розмовляли. Потім у трюмі почався непомітний рух: усі, хто стояв коло стінок, непомітно опинились коло поліці. Якийсь ув'язнений спробував обережно сісти мені на голову, але він напнувся на моого кулака.

Я, старий ветеран, багато бачив усіхих хитрощів і пригод і тому тепер дуже обережно прислухався до розмови й стежив за цим пересуванням у трюмі. Я догадувався, що це був військовий, стратегічний маневр.

— Да, молитва допомагає! — заговорив ув'язнений, що стояв коло моєї поліці. — Я одного разу був дуже голодний і старанно молився на базарі коло торговок найдками; уявіть собі, що потім був ситий!

— Я пропоную, — заговорив перший ув'язнений, — разом помолитись за те, щоб нас скоріше випустили звідси!

— Ну, товариші, встаньмо й помолимось сивому Саваофу за наше швидке звільнення! — сказав другий.

— Гей, ти, вставай! — почулось у різних кутках трюму. — Годі хропти! Будемо молитись!

— Вставай, бо стягну за ноги!

— Чуєш, вставай! — сказав мені мій сусіда, що стояв коло моєї поліці.

Я простягнув кулака й у темряві обережно притулив його до носа мого сусіди. Він трохи помовчав і потім тихо попросив:

— Посуньтесь трохи, товаришу, я ляжу коло вас; дуже вже спати хочеться!

— Це інша річ! — відповів я, даючи йому місце коло себе.

— Ну, товариші, всі вже встали? — запитав перший ув'язнений, — бо сидячи молитись не можна.

— Всі!..

— Тепер я буду рахувати до трьох і почнемо всі разом, прочитаймо "Богородицю", як казав попередній товариш, це дуже допомагає.

— Три!..

І одразу весь трюм наповнився бурюканням і лайками. Всі, хто раніше стояв, полізли на вільні поліці. Деякий час у трюмі був надзвичайний галас. Потім потроху стихло.

— Тепер, товариші, — сказав якийсь обдурений в'язень, — я пропоную помолитись якомунебудь іншому богові!

Нахабний, гістеричний регіт залунав у відповідь з полицею. В'язень збентежено замовк.

Я — старий морець, і не вірю ні в які божеські й чортячі сили. Краще за все, — це вірити в самого себе.

Ніч насувалась все більше.

У трюмі деякий час було тихо, але незабаром знов залунали розмови.

— Як ви гадайте, товаришу, що з нами зроблять? — запитав мені мій сусіда.

— Що до мене, — відповів я, — то мене відпустять, або в крайньому разі, я сам себе відпушту!.. А про решту я нічого не знаю, все залежатиме від їхнього curriculum vitae...*

Мій сусіда важко зідхнув.

— А ви не знайте, чим караються дезертирство? — знову запитав він.

— Дуже просто, — відповів йому хтось у трюмі, — шомполами!..

Мій сусіда, мабуть, сильно зблід, бо він тихо застогнав і притулився до мене задом, ніби відчуваючи заздалегідь такий приемний масаж.

У тиху перерву серед розмов у трюмі різко лунало якесь лузання, наче хтось старанно лузав насіння.

Раптом із того кутка, відки лунало це лузання, ми почули таку розмову:

— Що це, товаришу, у вас — насіння? Дайте мені трошки!.. — говорив якийсь молодий голос

— У тебе своє є! — муруго відповів з кутка надтріснутий бас.

— Коли б у мене було, то я не просив би!..

— Паршивець! — забубонів бас. — Чого смієшся, жабин син! Ніби не знаєш, що це "шкінати", як насіння!

Молодий голос перелякано замовк, а ввесь трюм божевільно зареготав.

— Товариші, — дико кричав хтось, — у нас крім смердильного заводу, непомітно зорганізувався "Воштрест", — товариші, записуйтесь у "Шкінатрест"!..

Після цього випадку в трюмі почався страшений галас, який швидко перейшов у цікаву імпровізацію гри, яка зветься гандбол.

Гандбол в трюмі дуже відрізнявся від гри з такою ж назвою, яка, звичайно, завше відбувається на повітрі або в пристойнішому місці.

"Болом" або м'ячем в даному разі була людина, власне не людина, а з термінології правильнішої "пацан" якого, як м'яча, перекидали з одного кутка трюму в другий. В цей час, цей живий "бол" ступав великими чобітми по головах в'язнів, які спали на підлозі, або з розгоном гепався комунебудь на груди або на обличчя. У свою чергу всі потурбовані в'язні й розлютовані сильним ударом цього живого "бола" з силою кидали його в протилежний бік, швидко збільшуючи, таким чином, кількість партнерів.

Коли живий "бол" уже починав верещати, ніби його кастрували, на кін являвся другий такий же "бол". Гра й галас продовжувались.

Раптом "янгол", який стояв з рушницею коло дверей і ввесь час заглядав у "вічко", розчинив двері й став люто лаятись:

— А щоб ви повиздихали, "урки" нещасні! Тихше, вашу матер! Що це вам тут — товкучка?

Якийсь "стопор" щільно підійшов до "янгола" і вstromив йому кулака в ніс.

— Мовчи, мільтон, тут тобі не "фармазонщики"! У тебе, мабуть, боки скучили за фінкою!

"Мільтон", він же "янгол", він же міліціонер, трохи постояв на місці, потім плюнув і з грюком зачинив двері.

Ось яким чином розважалась частина армії тисячі пройдисвітів в одному з відділів великого трюму бухти Дель-Районо.

А всі відділи трюму було вже переповнено сміливими морцями та мисливцями вуличних джунглів. Про це можна було довідатись в тихі перерви, бо під час тиші в одному з відділів лунали крики та галас інших відділів.

Незабаром почали працювати й апарати Морзе. Кілька телеграфістів вистукували об стіни запитання та відповіді. Рота зв'язку армії тисячі пройдисвітів старанно працювала. Все, що робилось у комендатурі, знав кожен в'язень.

Незабаром телеграфісти вистукали ліктями, що армія рушає далі.

Було чути, як "янголи" лагодили рушниці і брязкали зброяєю. Цілий взвод зупинився коло дверей нашого відділу й ми по черзі стали виходити на берег.

Дощ не зупинявся.

Під ногами були великі калюжі й по коліна грязюка. Брудний сірий ранок поволі розривав мряку, накреслюючи на брудному тлі великі мовчазні будинки. Нас почали старанно реєструвати.

Я, старий морець, ще ніколи в житті не бачив такої сили пройдисвітів. Це була справжня армія, яка щохвилини могла розігнати всю варту й розійтись, хто куди.

Але в цій армії не було рядових членів, тут всі були ватажки.

Будь-який соціолог тут на прикладі міг вивчити, що таке анархія й чого вона варта. Він міг незабаром переконатись, що вся ця армія не коштує й шага.

Тут наочно на практиці було виявлено всі ідеї анархістів, всякий розумний анархіст, коли б побачив цю армію, зрікся б своїх ідей і з великою охотою став би звичайнісіньким обивателем, до того це було абсурдно й не солідарно.

В цій тисячній армії не було й двох чоловіка, які мали б щось спільне.

Це була буйна череда без голови, з боязкими серцями. Армія боягузів та крикунів.

Поки реєстрували передніх, задні, щоб не мерзнути в черзі, почали нову гру. Під ногами було мокро й ноги мерзли, нова гра мусіла зогрівати ноги від холоду, вона звалася грою в "ніяк".

Якийсь здоровенний чолов'яга підійшов до мене, з силою вдарив мене каблуком по нозі по пальцях, але я швидко відскочив і грязюка цілим заляпала водоспадом обличчя тих, хто стояв поблизу.

У цьому й полягала гра в "ніяк". В лавах пройдисвітів не було й двох людей, які старанно не били б по ногах один одного. В одного пройдисвіта скоро розлізся чобіт і з пальців ноги бризнула кров.

Це була гра, жорстокіша за живий "гандбол". Мій сусіда, що раніше лежав коло мене, стояв остроронь і тільки дивився на все, розсявивши рота; очевидно, це був новичок, незнайомий з нормами моралі та звичаям вуличних джунглів.

Незабаром черга реєстрації дійшла й до мене.

— Ваше прізвище? — запитав мене начальник міліції.

Мені було ніяково, мені було соромно. Я, старий морець, чесний робітник, потрапив у таке ганебне коло анархістів.

І я відповів:

— Король Гебридський!..

— Це ваше прізвище? — знову ввічливо запитав начальник.

Я ніяково хитнув головою.

Мабуть, ні один із цих пройдисвітів так ввічливо не поводився з своїм батьком, як ввічливо поводились міліціонери з цією ватагою пройдисвітів.

Після реєстрації армія вирушила далі. Ми йшли широкими вулицями міста, але куди ми йдемо — не знати ніхто.

Перехожі зупинялись на тротуарах: дивились на цю армію. Мабуть, не мало обивателів раділо, мовляв, — тепер не так часто грабуватимуть на вулицях.

Незабаром армія тисячі пройдисвітів зупинилася. Треба було вирівняти лави. Ми зайдли у вузьку вулицю, яка не вміщала такої армії. Пройдисвіти втікали у всі кінці, ховались у парадні входи, тікали в під'їзди.

Коли ми зупинились, до мене підійшла кремезна жінка з кошиком в руці. Вона, мабуть, йшла на базар.

Коли я її побачив, мені на думку одразу спали філософські міркування. Я хотів освітити ролю цієї жінки в процесі світових пригод,

Її кремезна постать, еліпсиси стегон, півкулі перс і гімалаї живота одразу дивували своєю масивністю та історичністю.

— Куди це вас ведуть? — запитала вона мене. Потім тяжко зітхнула й додала: — Бідненські!..

У неї, мабуть, було таке велике серце, як півкулі грудей, і я приязно глянув у її зблакло-блакитні, як старий коленкор, великі, як у мустанга, очі.

Я приязно посміхнувся. Евріка! Вона з таким же успіхом могла бути чудовою заслоною, як і м'яким місцем для відпочинку.

І я знову приязно посміхнувся їй.

Ліва брова моя хитро заїхала кудись у бік; це було залишання несамохіть.

Цим я дозволив їй зрозуміти, що вона мені дуже подобається. В цей момент армія виришила далі.

Я підійшов ближче до жінки й вона, зрозумівши мене, притиснула мене своїм великим тілом до високого паркану. Да, це була чудова заслона.

Крізь велику дірку в спідниці жінки я робив смотр всій армії. Близько нас проходив мій сусіда, у нього був печальний, безпорадний вигляд. Я непомітно схопив його за руку й з силою втягнув за спину жінки. Вона з таким же успіхом могла заслонити цілий фіякр, як і нас двох.

Скоро вся армія зникла в нетрах вуличних джунглів.

— Ви нагадуєте мені піраміду Хеопса! — ввічливо сказав я жінці. — Ви з великим успіхом могли б заслонити армію!

Але жінка не зрозуміла моого компліменту; вона образилась. Вона підібрала рукою спідницю й велично рушила на базар.

Я ж не був ні втомлений подорожній, ні великий інженер, і відпочинок на її еліпсисах не здавався мені таким привабливим.

— Прощай, Король! — сказав мені мій сусіда.

— Прощай, пацан! — з презирством відповів я.

— Я ненавижу анархію, я випадково попав у це кодло анархістів. Я стою тільки за комуністів!..

На цей раз я міцно стиснув їому руку.

Кошик, еліпсиси, армія тисячі пройдисвітів далеко лишились позаду; мій корабель тепер ішов на зустріч сонцю.

Примітки

Новела Гео Шкурупія "Тисяча пройдисвітів" була надрукована в декількох прижиттєвих авторських збірках. Тут вона представлена за авторською збіркою "Проза. Том перший. Новелі нашого часу", Харків-Київ, Література і мистецтво, 1931. Збережено правопис тієї публікації, котрий дещо відрізняється від сучасного. В тій збірці 11 творів, котрі зібрані у три групи: "Новелі репортажні", "Новелі таємниць" і "Новелі психологічні". "Тисячу пройдисвітів" автор помістив у групу репортажних

новел.

Оповідач розповідає, як його п'яного дорогою від ресторану до дому затримала міліція... Його розповідь пародіює твори про морські мандри на вітрильниках (наприклад, "Морського вовка" Джека Лондона).

... "*Bateau ivre*", корабель Артура-Рімбо... — Жан Нікола Артур Рембо (фр. Jean Nicolas Arthur Rimbaud, 1854-1891) — французький поет-символіст, чия поезія мала великий вплив на світову літературу та мистецтво. Рембо вважається попередником сюрреалізму. Свої твори Рембо написав у юності, практично закінчивши літературну діяльність до 21 року. "*Bateau ivre*" — в перекладі з французької "П'янний корабель" — вірш Рембо, написаний в кінці літа 1871 в Шарлевілі. Один з найвідоміших і значних творів Рембо, і один з небагатьох, якими він сам був задоволений. Є декілька перекладів "П'янного корабля" Артура Рембо українською мовою. От, наприклад, цей вірш в українському перекладі сучасника Гео Шкурупія, українського поета і перекладача німецького походження Освальда Бурггардта (відомого під псевдонімом Юрій Клен):

*Як понесли мене байдужі хвили,
Зо мною не було завзятих моряків,
Бо дикиуни їх стрілами пришили
До розмальованих, скривавлених стовпів.

I от, позбувшися свого вантажу
(Бавовни з Англії, фланандського зерна),
Безжурно я поплив без екіпажу,
Куди повабила мене далечина.

Глухий, немов той мозок у дитини,
Холодний, як зима, я плыв під рев стихій.
Крушила буря береги камінні,
I хаос повставав, і лютував прибій.

Мене тоді благословили шквали,
Гойдали десять день на хвилях тих морів,
Що вже не першу жертву колисали,
I зник я із очей безглуздих маяків.

В смокталася в моє соснове тіло,
Мов ніжний сок кислиць, морська вода мутна;
Понісши геть стерно, мене обмила
I від блюмотини, й від синіх плям вина.

Я потонув тоді в поемі моря,
Сліпучій, зоряній, — зелену пив блакить,
Часами втопленик у глиб прозорий
Спускаєсь задумливий, щоби в мандрівках житъ.
Заливши пурпуром екстази дики,
Повільні ритми хвиль, і запаливши синь,*

*П'яніша од вина і від музики,
Горіла там любов, гірка, немов полинь.
Все, що вві сні ввижалося людині,
Кружляло смерчем там: вир, вечорів краса,
Огнів досвітніх зграї голубині
І блискавицями роздерти небеса.
Я на низькому сонці бачив плями,
Синяві відблиски, страшний підводний шпиль,
Немов плащі богів в античній драмі,
Збиралась зморшками тканина темних хвиль.
Я снів: зелені ночі в сніжній піні
Цілунками цвіли над віями морів.
І фосфоричне сяйво жовто-синє,
І в тихих стеблах спів нечуваних соків.
Навколо скель скакали, мов телята,
Несамовитих хвиль шалена череда.
Забув я, що ясна Пречиста пройде Мати —
І стихне океан, вгамується вода.
Я бачив дивний край: цвіли Стожари,
Мов очі у пантер; між них тіла мерців,
Веселки голубі, смарагдові отари,
Флорида неземна під обрієм морів.
Кипіли багна, в мулі догнивали
Кит-риби велетні, в густих очеретах.
Де громом урагани вигравали,
Тонула далина в безоднівих ночах.
А глетчери під дрібними сонцями,
Де небеса як жар. Змінявся штиль на рев,
І гадини, роз'їдені кліщами,
Смердючі, падали з покрученых дерев.
Хотілось би ці золоті рибини,
Співучі риби ці спіймать для дітвори.
Мої шляхи квітчала квітів піна,
І надавали крил нечувані вітри.
А море, що так солодко гойдало
Мене, мандрівника, натомленого вкрай,
До мене живоцвіт із пітьми підіймало,
І я, мов дівчина, вдивлявся в дивний рай.
А той був островом, де злотоокі
Паскудили птахи, злітались для забав;
Часами втопленик поодинокий*

*Крізь мій розхитаний кістяк на дно пірнав.
Човни рибальські не знайшли ще й досі
В етері голубім, де не літає птах,
Мій труп, заплутаний в морське волосся, —
Я п'яним кораблем блукаю по морях.
Я плив, туманом синім оповитий,
В рожевих небесах, де лишаї сонців
Змішалися із соплями блакиті
(Це ж ласощі для всіх поетів і співців!).
Я бачив електричні спалахання,
За мною кінь морський ходив, як чорний пес.
Гарячий червень бив і трощив баню
Ультрамаринових розжеврених небес.
Я чув Мальштрему рев, і ось, байдужий
Одвічний мандрівник, гаптуючи блакитъ,
Я за Європою, стомившиесь, тужу,
Що, парапетами обгородившиесь, спить.
Архіпелаги зоряні лисніли,
В морях екстазових мене носив тайфун.
Ти спиш на дні, майбутня творча сило,
О золотих жар-птиць незлічений табун!
Але ж наплакавсь я, бо злиті кров'ю
Світанки й місяці, і всі сонця — гіркі,
Весь пройнятый терпким вином любові,
Хай в морі потону, хай розтрощу свій киль.
Із вод Європи я собі бажаю
Калюжі чорної... щоб вечір запашний...
Сумне дитя кораблика пускає,
Легенъкого, немов метелик весняний.
Купавшися в п'янкій блакитній тоні,
Не хочу я плисти під арками мостів,
Перед очима грізними понтонів,
В заграві полуум'я і гордих прапорів.
... все залежатиме від їхнього curriculum vitae... - Curriculum vitae... - перебіг
життя (латин.)*